

Mahjas Weefis.

Ar pašas wifuskehliņa augsta Keisara wehleshanu.

Mahjas Weefis isnahk weentreis pa nedetu.

27. gada-

gabjums.

Maksa ar peesuhstifšanu par pasi:
Ar Beelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
bes Beelikuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
bes Beelikuma: par 1/2 gadu — " 85 "

Maksa bes peesuhstifšanas Rīgā:
Ar Beelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
bes Beelikuma: par gadu 1 " — "
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu — " 90 "
bes Beelikuma: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weefis teel isdods septēnā mēnesī no plkst. 10 kaštot.

Maksa par fludināšanu:
par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-
rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda cenem,
maksa 8 kap.

Redakcija un ekspedīcija Rīgā,
Ernst Plātes bilschū - un grahmatu-bru-
latavā un burtu-leetuwē pee Pēterā
bāsnizās.

Nahditāse. Jaunatāhs siņas. Telegrafa siņas. Eelshsemes siņas. Rīga. Kauša. Waska. Jelgawa. Remele. Somija. Peterburga. Odesa. Poltawa. —
Abresemes siņas: Politikas pahrsatē. Itālija. Australija. Deenwidus-Amerika. — Par tustonišchem, kas dshwo til pat semē, juhrā, tā augstu kalnu galēs. Tehwa paboms
dehlem. — Beelikumā: Krusta-melberis. Kupris mugurā. Graudi un seedi.

Jaunatāhs siņas.

Rīga. Ar Rīgas-Lūkuma dselszeta schinīs deenās eestahjāhs spēklā tā nosaujamais seemas brauzeenu laiks un dselszeta brauzeens isbrauks no Rīgas plkst. 9 un 50 min. rihā un plkst. 6 wakarā, turpreti no Lūkuma isbrauks pulkst. 6 un 10 min. rihā un plkst. 2 un 55 min. pehz pusdeenas. Pee Ēdinburgas un Meluscheem dselszeta brauzeens wairē nepeetur.

— Ar scho fwehtdeenu, 19. septembri, Rīg. Latw. beedribā eesahlahs teatra israhdijsūmi, us ko teatra draugus darām usmanigus.

— Wahrtina basnizai lihds schim nebija fawas pašas kapsehtas. Tagad pilsehta tai eerahdijsūse preelsh tam weetas pee Kalnazeema eelas, kahdas 3 werstes tahlumā no basnizās. Schi weeta jaw pilnigi eetaisita par kapsehtu un tikschot, tā „Rīg. Ztg.“ sino, nahlofchu fwehtdeenu plkst. 2 pehz pusdeenas eefwehtita.

Ahr-Rīgu fawstarpīga ugunsapdroshinaschanas beedriba. Pehz „Rīg. Ztg.“ waram pašneegt par scho beedribu ihjumā fanemtas schahdas siņas. Saweenotai komisiijai, kurai schihs beedribas leetas bija japahrspreelsh, ir atsinuse, ka peemaksa wifadi wajadsiga, darbu kahrtiba isstrahdajama, statutu pahrgrosijums un papildijums isdarāmi un pahrwaldes darischanas pahrluhlojamas. Schi komisiija leel schahdus preelshlikumus preelshā par eewehroschanu: 1) Generalapulze lai dod pahrwalbei pilnvari, a) nemt no beedreem peemakšu pusprehmijas leelumā, kas trihs nedelu laikā isdarāma; b) isleetat reserwas kapitalu preelsh ugunsgrēhtu atlihdstinaschanas; c) nemt otru peemakšu, ja kapitalis preelsh minetāhs atlihdstinaschanas nepeektu; d) dot atmakfas teem beedreem, kas 31. dezembri isstahjāhs, pehz winu eemakfas mehra, zil tahlu tā wehlati eerehkinata suma zaur ugunsgrēhtu atlihdstinaschanu naw isdota; bet teem beedreem, kas pee beedribas paleel, par labu peerakstīt pee winu prehmiiju malfaschanas nahlofchā gadā. — 2) Lai generalapulze nospreelsh, lai fastahda komisiiju, pastahwofchu is 5 lozektēem, ar to usdewumu, lai isstrahda kahrtibu pahrwaldes darbiba, tamlihds beedribas statutu pahrgrosijumu. Schi eezetama komisiija lai fawu preelshlikumu liktu preelshā nahlofchai ge-

neralsapulzei, ja eespehjamē, wehl schini gadā. 3) Lai generalapulze eezet wehl otru komisiiju no 10 lozektēem, kas fastahditu pahrluhlojumu par pahrwaldes darbeem un siņas par to nodotu generalapulzei.

Zehsiš. Par Zehsu aprinka teefas afeforu 27. augustā sch. g. no gubernas waldes apstiprinatē bijuschai draudses teesnesis hofrats Ēduards Heerwagens.

No Gulberēs. Wuhfu pagasts pastahw no 27 fainneekem, no kureem, iskemot 7 kwotumahjas, 16 fainneeki jaw fawas mahjas (1874) ir eepirufchi par dshimtu; 4 fainneekem wehl schini gadā fawas mahjas ja-eepir, kuras 1874 palika nepahrdotas. Wisi 27 fainneeki weenajāhs, eetaisidami fawstarpigu ugunsapdroshinaschanas beedribu. Beedribas statuti jaw 1881. gada beigās tika eefneegti ministerijai dehl apstiprinaschanas. Tā nu sch. g. 14. februari dabujam fawus statutus apstiprinatus no eelshleetu ministerijas. Pirmā generalapulze tapa notureta sch. g. 12. martā, kura is fawa widus iswehleja waldi, fastahwofchu is 5 lozektēem: Beedribas preelshneeks — Ahrinu mahjas gruntneeks J. Dsolinsch, peefehdetaji — Lapehn mahjas gruntneeks J. Schermulsch, Wahlen mahjas gruntneeks G. Turks un Kaupan mahjas rentneeks P. Schurinsch, rakstuwedejs J. Loses lgs. — 16. un 17. martā bija mahju apwehteschanā.

Wihne. Keisars preelsh tam, kas zaur uhdens pluhdeem Tirolē apstahdēti, ir dahwinajis is fawas pašas naudas 100,000 gulshu.

— Salschu kehnišch ar kehneenei un Pruhšijas prinzi Wilhelmu nonahkluschi Wihnē un no Austrijas keisara tika bahnusi apfweizinati.

— Austrijas wal diba preelsh teem zaur uhdenspluhdeem apstahdētem nospreeduse 700,000 gulshu.

Roma. Turenas awises sino, ka kehnišch islaidis rakstu, zaur kuru parlamenta sehdeschanas teel flehtas. Kad parlamentes sehdeschanas atkal tiks atklatas, tas tiks isfinotē fawā laikā zaur kehniņa rakstu.

Widus-Amerika. Semes trihzeschana Panamā, par ko fawā laikā awises sinoja, ari padarijuse

flahdi pee kanala darbeem. Dselszetsch, kas schim brihscham eet par Panamas semes schaurumu, pawisam apstahdēts.

Telegrafa siņas.

Peterburga, 16. septembri. „Gološs“ is Londonas pa telegrafu dabujis sinu, ka Anglu wal dibai ešot rolās peerahdijsūmi, ka Derwisch-Pascha peedahwajis Arabi-bejam muschira (selbmarschala) tituli un Tripolifas generalgubernatora amatu. Lords Deserins puhlejotees peedabut Turzijas wal dibu, lai ar Angliju Ēgiptes leetā islihgtu bes zitahm leelwalstim. Sultans wifai ne-ustizotees.

— „Wal dibas Wehtnesi“ nodrukats Wis-augstakais ukas, ka walstisekretars Grotis eezeltis par Alekxandera lizejas kuratoru. — „Gološs“ sino, ka 1864. gada jaunahs teefu eestahdes 1883. gada beigās eewedihs Winaas, Kaunas, Grodnas, Minskas, Mogilewas un Witebskas gubernas. It katru gadu makjāhs 970,800 rbl.

Peterburga, 16. septembri. Pehz indirektu nodoschanu departementa budscheta preelshlikuma ir 1883. gadā Walsis eeahlshinas gaidamas par 9,778,000 rublu wairak, neta preelsh 1882. g. bija aprehkinats.

Wihne, 17. septembri. Melnkalnes firsis ir wakar atmahzis Wihnē.

Londona, 17. septembri. No Kahiras nahf siņas, ka tur leels sprahdsēens notizis 16. septembri ap pulkst. 4 pehz pusdeenas; masaki sprahdsēeni nahza tuhliit pakal. Pehz kahdahn peezahm minutehm nahza breefniigs sprahdsēens, kurefch bija pawadits no masakeem sprahdsēeneem. Arabeeschi un Ēiropeeschi behg. Dselszeta brauzeens ar schanjamo pulweri ir zaur pahrlēktu faules karstumu aisdēdes un isdarija leeu sprahdsēenu bahnusi, kas fahla degt. Nā dshid, tad 30 zilweki tikufchi nonahweti. Nemeeri ir leeli.

— Zaur scho dselszeta sprahdsēenu ir leelgabalneeku kara-leetu krahjums aisgahjis bojā. Slahdi rehkina us kahdu milionu rublu.

— Wirs-Ēgiptē ir nemeeri iszehluschees. Laudis leedsahs, pee wal dibas fwehtkeem nemt dalibu.

Gefchjemes sinas.

Widsjemes gubernators nu atkal runajams no plst. 11 libds 12 preefch pusdeenas fawâ mahjolti pili, ifdeenas, isnemot fwehtku un fwehtdeenas.

— **Widsjemes bruneneezibas konwents**, kâ „Nig. Ziga“ sino, nolifts us 14. oktobri.

Nigas Latw. beedribas fwehtdeenas flosâ mahzibas fahlfchotees fwehtdeen, 19. septembri un tapfchot mahzits tapat kâ agrakôs gadôs latru fwehtdeenu no plst. 1 libds 5 pehz pusdeenas. Tuwatas sinas beedribas namâ pee fkolotaja A. Uhrgal lga.

„**Austras**“ beedribai isdeweess nu ari otu kugi eemantot. Wina nopirkufi Londonâ trihs-mastu kugi (harlu) „Ellin.“ 376 reg. tonu leelu, par 1063 mahrz. sterlinu (libds 10,500 rbl.) Lai gan schis kugis us trescho dalu masaks nela „Atlanta“, tomehr fpehfschot eenemt wedumu par kahdeem 3500, ja pat par 4000 rbl. — Neise ar sinu par fcha kuga nopirkfchanu, telegrafs atnesa wehsti, kâ „Atlanta“, kapt. R. A. Lindemann, kas til 1. septembri no fchejeenes isbrauja, jaw 10. septembri, pehz 9 deenahm, laimigi nonahlfufi Hawrê. Til ahtrâ brauzeens — kâ kuzineeki to apleezina — pee buru kugeem rets atgadijums.

Restorators Kahrliâ Ertaks fawâ testamentê, kas peektdeen fludinats zaur Nigas rakti, no-fajijis, kâ winam esot libds 77,000 rbl. mantibas. No tahs winsch daschahm privatpersohnam norakstijis legatus libds 22,000 rbl. leelumâ. Bes tam pa 1000 rbl. ja-ismalfâ Gichouheimes behnu patwehrtmei, Kreemu behnu patwehrtmei, bahrian namam, ugunsdschseju blufu wibreem un pretubagofchanas beedribai. Behz kontrakta Wehrmana dahrsa restorazija winam wehl peeder libds 31. dezembrim 1886. g. Wifs, kas atlik, isleetajams par Minnas eestahdi (pehz nelaika nomiruschahs feewas) amatneeku kahrtai par labu.

Labprahtigo ugunsdschseju galwas-kasei par labu isriblotaja dahrsa konzertâ cenahja 1259 rbl. un isdewa 207 rbl., kâ la atlika 1052 rbl.

Blehdiha. „B. B.“ dabujis schahdu sinojumu: Nubens jaw klacht. Muhsu mihtee lauzineeki, zil nu katram pa-audis, fahf wafaras raschojumus Nigâ weft. Kalku eela fahf arweenu wairaf no lauzineekem mudschet. Bet til ko lauzineeku fulês rubuli raduschees, kâ ari mosustizigee ar fawahm wiltigahm kuhminu fejahm klacht, rebes taift. Mahnê nabadfinus wifadi. Zitam peedahwâ palaktaititus rubulus: fataifa kahdu pazianu grammatas leelumâ, usfeen wirfufi wairaf jaunus rubulus, rahda pallufi, lai ziti nemanitu, jo pazianâ atronotees, kâ nu katram faka, 800 waj 1000 rbl., kuras par lehtu naudu pahrdodot. Lauzineeks no naudâs fehrgas pahrnemts, noschelo, kâ esot mas naudâs; bet Talmuda zeenitajs: „oi, zil tew naudâs ir?“ Zil nu katram mukim ir, til faka, un talmuda zeenitajs laujahs salihgt pat ar 30 waj 40 rbl., bet ar to gudro apnemfchanu, kad otu reis Nigâ brauffchot, tad lai trublfstoscho naudu atlihdjot. Tâ nu pat weenu lauzineeku apfrahpa ar 300 rbl. Kad pazianu attaisija, tad no behdahm nesinaja ko darit — waj pat galu nemtees. — Bagahjufchâ nedekâ eebrauz kahds leelgruntneeks N. libds ar labibas wedejeem. Til ko labiba pahrdota, uspirzeis passuo to kahdam mosustizigam. Behdejais tuhliit klacht — ar kahdahm 10 Neweles bankbiletehm. Behz mas wahrdem N. gruntneeks gataws aisdot pa 50 rbl. par bileti us 4 deenahm, ar tahdu no-

lihgumu, la pehz 4 deenahm biketes ja-atpehrl atpakaf par 70 rbl. gabalâ. N. kungs gaida zeturto, peekto deenu, fanemt 200 rublus pelnas, bet — bijufchais Schibds kâ nenahf kâ nenahf. Wira weeta atnahf zits, laikam no pirma fuhrits; atklahj winam, kâ Neweles banka bankrotê un usajina N. l. winam tahs biketes pahrdot par 5 rbl. gabalâ. N. l. azumirli palifa glufchi kâ ahrprahâ, kamehr pirmee behdu brihschi pahrgahja un tad tuhlin dewahs atpakaf us mahjahm, domadams par faweem 500 rubleem kâ fajni. Buhtu gan wehlejam, kad awises wairaf atgahdinatu lauzineekem fargatees no schahdeem „schwindlereem.“

Mahju fainneezehm. Laiks atnahjis, kur wafari paleel garaki un tapehz pee fwezehm un lampahm jakerahs. Muhsu wiswairaf isleetajamais apgaismoschanas materials ir petroleja, bet petroleja war weegli fazelt uguns-breesmas, tamdeht ar petroleju toti apdomigi un prahtiga ja-apeetahs. Wispirms us tam jaluhko, kâ petrolejas atlikumi, kas pa wafaras mehnescheem uftaupijufchees petrolejas lampâs, teel is lampas isleeti. Tapat ari wezais daktis ja-atmet un tai weeta jaunâs daktis ja-eeleel, lai fprahg-fchanu aiskawetu, jo zaur mehneschu ilgu stahwefchanu lampâ ir eeradufehs petrolejas nafta, kas dauks weeglafi fprahg-fchanu fazel par paschu petroleju. Tad ari lampas if deenas ir pa deenas laiku jatibri un ar petroleju japilda, lai wafarôs pee uguns tas nebuhtu jadara, kur lehti war nelaike atgabitees. Weidsot daktis ja-uffkruchwe degfchanas augstumâ, proti tahdâ augstumâ, kahdâ petrolejas daktis mehds degt pilnâ gaischumâ, jo tahdas domas ir nepareissas, kâ dakti semaku nofkruchwejt, masaf petrolejas isleeta. Kad leesma masaka, tad gan petrolejas masaf isdeg, bet-to teefu wairaf isgaiso, zaur ko istabas gaisf elposchanaï samaitajahs. Schos wispabrigos eewehrojumas pee petrolejas leetafchanas fche usfihmejam par atgahdinafchanu teem, kam tas der eewehrot.

Pahrdaugawas Latweefchu labdarifchanas beedriba ir beidsamaja laika fawas ruhmes atwehrufe daschadeem pamahjidameem preefchnefumeem, no kureem daschi, noluhkrojotees us Tornakalna eedfchwotaju dschwes-stahwolli, bijufchi it labi apmekleti. Zetortdeen, 2. septembri sch. g. plst. 8 wafarâ, Bertrama Kahrliâ isstahsija „Par kuftonifcheem, kas dschwot til pat semê, jubrâ, kâ augstu kalnu galôs.“ Bija pret 10 kap. f. ee-eeschanas malfas, kas nahja beedribas roldarbu-mahzibas-wafareem par labu, pawifam kahdu 60 klauftaju fanahlfufchi. Diltu eefpaidu us klauftajeem atfahja fcha preefchnefuma gala-peesfimejums, kâ muhsu istabas-gaisa atmosferifkôs puteklôs atrodahs leels dauksums masu, bakterijahm libdsigu organifmu (dschwwi, augofchi radijumi, kuftonifchi) kuri tad, kad istabâ ilgaku laiku stahwejufchi netibri uhdeni, daschadas ehdamâs leetu atleelas un kad ta netop peenahzigi iswehfinata un desinfizecreta, peenemahs fawâ jo leelakâ fpehlfâ un top no zilwekeem eedwafchoti; un jo leelakâ mehrâ tas noteel, jo wairaf laites, flimibas un fehrgas pa schahdu neflaidru istabu tad iszetahs; tâ-pat tika zaur difkufstju jo leelaka wehriba grofita us kuftonifcheem, kas atrodahs muhsu dschereendâs un daschâs ehdamâs leetas; tika eewehlets wifu to ehst un dsert, kas naw nowezojees un puwumâ pahrgahjis. — Swehtdeen, 5. septembri sch. g. plst. 3 pehz pusdeenâs, Schiba lgs tureja preefchlofifchanu: „Par laizigu un garigu gaismu.“ Ee-eeschana nela nemalfaja; bija pawifam kahdu 30 klauftaju kopâ. Ko

Schiba lgs runaja par garigu gaismu, par to kâ negribu ihpafchi rakfuit, tas par dauks wis-pabrigs un jaw pasfihams, tilween turu par wajadfigu kâ peefihmet, kâ it pawifam zita un newis ta no wina til leelifki eeflawetâ faules-gaisma ir ta, kas jaunus pasfaules-fermenus rada, kas wifu isleekofchos tulfcho debefs-ruhmi pilda un ir wifu leetu materialigais wirpamats. Lai til falihdsinajam gaisa-almenu (aerolita) fastahwes-dalas ar muhsu gaismas ihpafchibahm, tad tuhliit redsefm, kâ gaisa-almenu fastahwes-dalas diwâs, weenu no otras pilnigi atfchirofchâs kopâs (grupâs) flaidri isdalahs. Tâ pat mums eewehrojams, kâ tahs zaur prifmu (gareni, trihsstuhriku, libdsenu flihpetu glahfi) laustahs gaismas-krachas diwâs fawadas staru grupas wed preefchâ, proti pirmâ grupa: fihmifki strahdadamos starus — wiolet, indigo, fîls un safch un otra gaischu, femifchki spih-dofchus starus — farkans, orangfche un dseltans. Schi otra staru-grupa, kura us maguetes-adatu nela ne-eespehji, kura ir fihmifki nedarbige un lehnaki kufstahs, nela tumfchee stari zetahs no — faules-gaismas. Schi faules-gaisma top zaur widejo — salo — staru fafeta ar to gaismu (kâ: wiolet, — indigo — fîls), kura ir ihstena darbotaja, ihstena raditaja un dschwibas deweja. — Swehtdeen, 12. septembri sch. g. plst. 3 pehz pusdeenâs, atkal Schibe lgs tureja preefchlofifchanu: „Par laizigo un garigo zilweku;“ ee-eeschana atkal nela nemalfaja un bija pawifam kahdu tschetrdesmit klauftaju kopâ. Pee wisnepatiblakeem gabaleem schini preefchlofifchanâ bija tas peeflaitams, kâ winfch garigo, weentefigo zilweku zeldams, glufchi weenpusigs israhbijahs pret wifu, kas laizigs, — nizinjaja laizigo, finatnigo zilweku. — Weidsot turu par derigu, kâ peeminet, kâ nahlfchâ zetortdeenâ, 23. septembri sch. g. plst. 8 wafarâ Bertrama Kahrliâ isstahsijis: „Kâ mehâ swaigfchnu-debefi mahzijamees pasfht un kahds labums mums zaur to atlez.“ Minetâ zetortdeenâs wafarâ tiks wispirms isflaidroti tee deewifchlige wahrdi: „Lai top gaisma!“ tad pee swaigfchnu-finaschanas deriguma aprahdischanas wehl peefleefees ihfa isflaidroschana par nesen finota twaifona „Moflwa“ boja-eeschana jubrâ. Dahmas pee kafes fanems no katra cenahjeja, tâ kunga kâ dahmas, beedra kâ nebeedra, 10 kap. f. — beedribas roldarbu-mahzibas-wafareem par labu. Behrni top par brihwu peelaifi. Zerams, kâ jaw fcha labdariga mehrka deht klauftaji pee fcha preefchnefuma it pareifi peedalifees. — a — s.

Tahdahm muifchahm, kuru ihpafchneeki nepilnu gadu deht stahweja sem aifbildnibas, jeb isfchlehdroschanas deht bij nodoti sem kuratora uftaudfibas, libds schim zaur weetigahm eestahdehm Baltija netika atklauts pahrdot semneeku mahjas, laut ari paschi kuratori jeb aifbildni to luhdsâ. Teefas, aisleegdamas tahdu pahrdofchanu, pee tam futejahs us Baltijas privatlikumu 382. art., kas atrauj pahrdot nepee-augufchu ihpafchneeku nekufstamu mantu til schahdôs atgadijumôs: a) kad manta ja-isdala fiarp pee-augufcheem jeb nepee-augufcheem mantineekem; b) kad jamalfâ parahdi, kureem malfafchanas terminu pagarinat; c) kad trublfst zitu libdsleku preefch nepee-augufcha ihpafchneeka ufurechanas; d) kad nekufstamas mantas pahrdofchana weenigais libdsellis, zaur kuru war nowehrt kahdu ihpafchneeka draudofchu flahdi. Kad schahdu atgadijumu nebij, tad semneeku mahju pahrdofchana netika atklautâ. Tagad nu „Nig. Zigai“ teel finots, kâ waldofchais senatê

ſchāi leetā iſſajijis žitadās domās. Weens kura-
torā, kuzam Wiſſemes hoſteefa bij leegufi pahr-
dot ſemneeku mahjas, par to bij ſubdſejis pee
waldofcha fenata un ſenats noſpreedis, ka pahr-
doſchana atkandama, tamdeht ka Baltijas privat-
likumu 385. art. neſhmejotees uſ ſemneeku mahju
pahrdoſchanu, las noteekot deht ſemneeku buh-
ſchanaſ galigas iſſchirſchanaſ un nodibinaſcha-
naſ. Behz ſchi ſpreeduma turpmal nu augſch-
minetabm muſſcham ſemneeku mahju pahrdo-
ſchana atkautā.

Mauſa. ſchi waſara bija pee muus toti
karſta un ſauſa un ka ſchahs minetohs ihpa-
ſchibaſ eeweſchahs, tad ir ſinamſ plahns gads,
ſemlojcem grubta buhs zaurtikſchana ar maſ-
ſaſchanaſ. Attihſtibas ſinā muſſu walſis eet
uſ preeſchu, kaut gan ne ar teatreem un jau-
tribas wakareem, bet žitadā ſinā, un proti muſſu
walſtei ir ſawſ ſkolāſ namaſ, kuru pehen uſ-
zehla un ſhini ſtrahda uſzihtigs, ſawa uſde-
wuma zeenibaſ atſihdamaſ, ſeminarijaſ audſekniſ;
otra attihſtibas peerahdiſchana ir laikrakſtu laſi-
ſchana, jo pee muus neween katris ſaimneekſ,
bet ari daſchi kalpi laſa awiſes uſ ſawu maſſu
paſtelledama; ſchi laikrakſtu laſiſchana gan ir
zaur to iſplatijuſees, ka ſchejeenes koſepondentſ
T. kgs katram ſlaht pee-ceedamaſ, apſtelleschana
peeſola, pat wehl naudu uſgaididamaſ. — Wiſ-
wairak pee muus atnahk wezaiſ „Mahj. Wee-
ſis,“ „Baſſi“ ari laſa ar augſtzeenibu. Leelu
pateizibu un turpmaku kopibu iſſaku „Mahjas
Weeſa“ apgabdatajeem par ſkaiſto prehniju
wiſu to wahrda, kuri pee manis „Mahjas
Weeſi“ ſanem. Koſepondentſ.

Beſwaines baſniza. Preeſch pahri gadeem
„Balt. Seml.“ tapa ſinotſ, ka ſchejeenas mah-
žitaiſ Nunin kgs eſot nodomaiſis pagaidu baſ-
niza eeriktet meitu ſkolu, lihdsigu Wez-Beebal-
baſ meitu ſkolai. Bar ſchahdu ſinu daudſ
wezaki preezajahs. Wehlaſ baſnizaſ konwents
noſpreeda, no pagaidu-baſnizaſ weenu gatu
eetaiſit preeſch eefwehtijameem jaunekleem un
otru mahžitaja puſgraundneekleem un daſcheem
no wina ſamilijahm. Tā tad meitu ſkola ne-
tapa zelta. Beſwaines draudſe ir weena no
leelakahm Wiſſemes draudſehm, kuzā ari deefgan
rodahs tahdu wezaku, kuri ſawus behrnus gri-
betu ſkolot, ja til tē buhtu ſkola. Turigalee
ſaimneeki gan ſawus behrnus ſuhſta uſ laimiau
draudſehm; bet kam maſak pee rokaſ, tam ir
japaleek — kaut gan negribetu — meerā; jeb
jaſuhſta ſchejeenes draudſes ſkolā, — kur
tahs lihds ar puikahm teek mahžitāſ, bet no
feeweſchu rofu darbeem, las ihpaſchi ſkolāſ
teek mahžiti, tahs neim neta. Tadeht muſſu
draudſe ir nepezeefchami wajadſiga meitu-ſkola.
Zereju, ka zeen. preeſchneeki, kam ta leeta pee-
kriht, ſahſs uſ to luhlot, ka meitu ſkola taps
zelta. Rihduſa Andrejs.

Walta, ka „Salala“ dſirdejuſe, faſtahdotees
Igaunu laukſaimneezibaſ beedriba.

No Jelgawaſ „B. B.“ ſino, Kurſemes gu-
bernatora kgs, zaur rakſtu no 10. ſept. 1882
ar Nr. 6267, darijſ Jelgawaſ Latweeſchu be-
edribai ſinamu, ka augſtāis kungs un Keiſars
pehz eefſchleetu miniſtra preeſchā ſtahdijuma, uſ
wina (gubernatora) ſinojumu 30. auguſtā, par
Keiſariſkaſ Mažeſtetes wahrda beenas ſpoſcho
ſwineschana Jelgawā un par Jelgawaſ Latwee-
ſchu beedribaſ luhgumu, pee ſchihſ reiſes nolikt
pee Keiſara un Keiſareenes ſahjahm beedribaſ
ne-aprobeſchotas miheſtibas un padewibaſ ju-
taſ, — ſchehligi pawehlejiſ „Wiſeem patei-
tees.“

Jelgawa. Pagahjuſchā nebeſā notureja Jel-

gawneeki ſawu ſchi gada „Mahru-tirgu.“ Laiks
bija deefgan jauks un peenehmigs, kamdeht tad
ari lauzineeki bija labā mehra ceradufchees, uſ
tirgu atweſdami lahdas prezes, — gan ari tā-
pat, apſtatit pilſehtu un nopirkt ſewim waja-
dſigahs leetas. Zil par atweſtajahm prezehm
maſſaja, — to neſinu; bet jadomā, ka lehtas
tahs jaw gan nebuhs wiſ bijuſchāſ, jo lauzi-
neeki mehds arweenu ſajit, ka pilſehtneekleem eſot
daudſ naudas; tee warot dabrgi aiſmaſſat.
Uſ tirgus deenahm bij ari atnahkuſi uſ Jel-
gawu menaſcherija jeb ſwehru-buhda, kuzā iſ-
rahda daſchadus plehſigus ſwehrus, ka: laumas,
tihgerus, hijenes un wehl daudſ žitus. — Ar
labibaſ andeli eet ſchogad muſſu lauzineekleem
daſchā ſinā deefgan raibi. Arweenu, kur tee iſ-
dod ſawu labibu lahdam Schihdu laukſmanim,
noteek ſawa libele. Maſchin gadahs, ka lahdā
ſinamſ Schihds nekad nemakſa to zenu, las uſ
zeta lihgata, bet arweenu atrauj lahdu dalu no
tahs. Gadahs ari, ka pehz labibaſ iſbehrſcha-
naſ neteek tuhſit aiſmaſſatſ; bet Schihdinſch
leek pahrdewejam pagaidit uſ naudu lahdu laiku.
Tamdeht pahrdewejeem buhtu gan uſ tam wai-
ral jaraugahs, lahdam pirzejam pahrnod ſawus
lauku-augluſ.

Jelgawaſ Latweeſchu beedriba ſchi gada tau-
taſ-ſwehtkōſ, 29. un 30. auguſtā, ka „Latw.
Aw.“ dſirdejuſchāſ, eenehmufi 2683 rbl. un
lahdas kapeikaſ. Iſdoſchanaſ ari gan bijuſchāſ
jo leelas, bet tomehr domā, ka buhs atlikuſchees
wairak nekā 1000 rublu.

Kurſemes mahžitaju ſinode tiſs ſchogad no-
tureta Jelgawā no 15.—17. ſeptembrim un ee-
ſahkſees ar deewkaſpoſchanaſ Wahzu Trijadibaſ-
baſniza, plſſi. 10 no rihta.

Terbatas uniwertitete iſgahjuſchā puſgadā
no Wiſſemneekleem un Kurſemneekleem ir dabuju-
ſchi ſinatnu grabduſ:

1) Teologijaſ fakultete: a) par kandidatu:
Pauls Willigerode; b) par graduetu ſtudentu:
Gutaſs Thomson, Guſchens Scheuermann, Jahnſ
Bergmann un Alekſanders Bernewig.

2) Juridikaſ fakultete: a) par kandidatu:
Eduarda Tilling, Rudolfs v. Tranſche, barons
Bezils v. Behr un Alberts Friedrichſon; b) par
graduetu ſtudentu: Fridrikis Wachter, Arturs
Halen, Nikolajs v. Liliensfeldt, barons Eduarda
v. Seyling, barons Otto v. Rōnne un Wiktors
Lundberg.

3) Medijinaſ fakultete: a) par aprinkā ahr-
ſtu: Maſis Edelberg; b) par doktoru: Eduarda
Bychlan, Nikolajs Hevl, Arturs Maſing, Wol-
demars Kleſerigſky un Joſeſs Groſch; c) par
ahrſtu: Arturs Heiſeler, Arturs Hartge, Alek-
ſanders Treymann, Johannes Girgenſohn un
Bernhards Jakobſohn; d) par ſarmozijaſ magi-
ſtru: Kahrliſs Thomson; e) par prowiſoru: Ber-
tolds Hermann, Johans Lutin, Arturs Bartels,
Richardſ Remmers, Woldemars Stamm, Kahr-
liſs Baiding, Wilhelms Berting, Walentins Grenz-
thal, Julijs Sanio, Gotfrids Wiſſchinzly, Fri-
drikis Rōnke, Eugens Wegener un Ludwikis Gu-
dſche; f) par apteekā palihgu: Alberts Johan-
ſon, Johans Keekſtin, Ferdinands Wendt, Wol-
demar Linde, Deſkars Schabaek, Fridrikis Ky-
menthal, Johans Lemerhirt, Rudolfs Behling,
Abolfs Rōnig, Arturs Fiſcher, Roberts Pabo,
Wiktors Gaake, Ludwikis Sorgewig, Johans
Grimm, Kahrliſs Dannenberg, Johans Lihdal,
Johans Lahme, Johans Kirſen, Fridrikis Dref-
ſler, Hermans Galy, Fridrikis Sunteil, Emils
Dohrmann, Samuels Gerſony, Alekſanders Volk-
mann, Gerhards Bihtol, Eduarda Wiſſchinsky,
Gruſiſs Birſmann un Konrads Krauſe.

4) Wehtures-ſilologijaſ fakultete: a) par
magiſtru: Eduarda Gebhard; b) par kandidatu:
Erwin Bauer (Kreewu walodā); Kriſtaps Mič-
wig (walodu ſalihdſinaſchana); Gotliſs v. Blan-
kenhagen un Georgs v. Geradorff (pol. ekono-
mija), un Teodors Bobienſky (wiſp. wehture);
c) par grad. ſtudentu: Alekſanders Liſs (polit.
ekonomija).

5) Fiſikaſ-matematikaſ fakultete: a) par kandi-
datu: Alfrede v. Sivers (ekonomija); b) par
graduetu ſtudentu: Teodors Schilling (ſemija).

Rewele. Uſ kronaſchanaſ ſwehtleem no Igaunu
muſſchneezibaſ puſes, ka „Rew. Beob.“ ſino,
ka weetneeki uſ Maſlawu tiſſchot juhtiti barons
Wrangell un barons Engelhardt. Rahds par
treſcho weetneeku tiſſchot eewehtleſ, wehl ne-eſot
ſinamſ.

Werowas aprinki, Rauges muſſchā, 4. ſep-
tembri nodeguſe rija un labibaſ ſchluhnis, lihds
ar labu teefu labibaſ un baribaſ. Skahde
pawifaſ lihds 14,000 rbl.; awdroſchinataſ bi-
juſchāſ tikai ehlaſ, tā ka ihpaſchneekam D. v.
Samſonam, nahlahs zeefi 8000 rubl. Abas
ehlaſ reiſā ſahkuſchāſ degt, tadeht jadomajot,
ka uguns tihjcham eſot peelikta.

Wilandes laukſaimneezibaſ beedriba, ka
„Kūndjā“ laſamaſ, 22. auguſtā bijuſchāſ kar-
ſtaſ debates par goda-weeſeem, las uſ jaunā
beedribaſ nama eefwehtijachana eeluhdſami. Bei-
dſot weenojāhs eeluhgt ſchōſ lungus par goda
weeſeem: Wiſſemes gubernatoru Uexküll, ſena-
toru Manafeinu, Kreewu juhrneezibaſ beedribaſ
dariſchanaſ wedeju Waldemaru, daſchu Kreewu,
Somu un Latweeſchu beedribu preeſchneekus,
Igaunu laukſaimneezibaſ beedribu preeſchneekus
un daſchus eewehtrojamus Igaunu tantaſ wih-
rus. Swehtki buhſchot ſtarp 25. un 30. ſept.

Somija. Par apzeetinateem politiſkeem no-
ſeekneekleem ſino, ka Heſſinforſas Kreewu gim-
naſtijaſ ſkolotajſ, Mag. P. Leontjewſ, demis pee-
teeloſchu atbildi un tizis palaiſtſ ſwabadiba;
turpretim otrs tahs paſchāſ gimnaſtijaſ ſkolo-
tajſ, Bulotitſchſ, 6. ſeptembri no-weſtſ uſ Be-
terburgu preeſch iſklauiſchanaſ.

Mahju pahrdoſchana. Kronamuiſcha Bez-
Suisley (Tarwaſtes draudſe, Wilandes aprinki)
ir pahrdewuſe weenas mahjas, 164 puhra wee-
taſ leelaſ, par 1790 rbl.; kronamuiſcha Wa-
ſtemoiſ (Wilandes aprinki) weenas mahjas, 221
puhra weetas leelaſ, par 2115 rbl.; krona-
muiſcha Worokill (Wilandes aprinki) weenas
mahjas, 87 puhra weetas leelaſ, par 1303
rbl.; kronamuiſcha Kurkund (Bernawaſ aprinki)
9 mahjas, 1440 puhra weetas leelaſ, kopā par
7877 rbl. Tā tad pawifaſ pahrdotas 12 mah-
jaſ par 13,176 rbl.

Peterburgā ſchinis deenas notizis lahdā du-
elis, las no awiſehm teek pahrrunatſ, tadeht ka
wina dalibneeki peeder pee augſtakahm ſchtrahm
un ka winſch preeſch weena no teem beidſees
nelaimigi. Leibwardes Preobraſchenſka pulka
praporſchſchikſ Stolipins ſchahwees ar knaſu
Schachowſkoi un tizis no pehdeja noſchautſ.
Dueta zehloni awiſehm naw ſkaidri ſinami, bet
ſchihſ dſirdejuſchāſ, ka tee eſot neſwarigi. Aw-
iſes uſrahda uſ ſtarpibu ſtarp duekeem Kreewija
un Franzija. Pehdeja ſeme dueta dalibneeki ne-
teek ſoditi un dueki atgadahs deefgan beechi;
bet reti pee teem noteek nelaimē, jo Franziſchi
pee diwlanja pa leelakai datai leeta ſobimu un
apmeerinajahs, ka weens otru druſtu eeftram-
bajuſchi. Tā ka dalibneeki no teefahm neteek
ſaukti pee atbildibaſ, tad dueki un wina zehloni
tur nemaſ neteek flehpti, bet klaji pahrrunati
awiſes. Kreewija pawifaſ otradi. Tē duelis

teel deesgan bahrgi fobits. Wina un wina zehloni tadeht pehz eefpehjas teel tureti fleepnibā. Dueki Kreewijā atgadabs daudj retaki, neta Franzijā, bet par to pee wineem deesgan beeshi noteel nelaimes atgadijeeni.

— „Now. Br.“ raksta, la starptautiskā, antisemitu kongresā, Dresdenē, spreeschot par Schihdu jautajeenu, tizis it simpatiski runats par Kreewiju; kongres issteizis dšilas pateizibas jubtas teem Kreeweem, kas likumigā zelā luhko apfargat eedshiwotaju intrefes. Ešot nospreests, scho kongresa spreedumu darit sinamu wiseem generalgubernatoreem un gubernatoreem rectruma un deenwidus Kreewijā. — „Now.“ stahsta, la ešot nodomats, paplaschinat teesibas pee lozektu zelfchanas domēs un semstes fapulzēs. Preefch tabdeem, kas wehletos peedalitees pee zelfchanahm tilfchot eewesta ihpafcha makfa. — Ta pate awise stahsta, la preefch 1883. gada tilfchot isprafits kredits, 333,105 rublu leelumā, preefch kolonizacijās Ufuras apgabalā (pee Amur-upes.).

Peterburgā. Somijas wispahrigahs awises ofizielā nodatā top sinots, la Helsinforfē un Sweaborgā 2. septembri bijusi pahrmelleschana pee dascheem wirencekeem un skolotajeem. Pee Helsinforfes gimnastijas skolotajeem Sikorska un Leontjewa un pee pravorfischika Mostschinfka useeti noseedsibas parahdijumi. Schihis personas apzeetinas.

Par wideju meitenu skolu dibinaschannu wal-diba fahkusi stipraki ruhpetees. Resen isdota pawehle, pehz kuras weena tahda ar fewifschu programu Peterburgā dibinajama un pehz kuras preefchshimes nodomajot wehlat dibinat daudj zitu skolu. Skola stahw mahzibas sinā stary elementarskolu un meitenu gimnastiju. Winas mehreis, labi sagatawot wideju un semaku schkiru meitenes us praktisku dšihwi un dascheem pelnas darbeem. Awises usteiz scho waldebās foli, til ween tahs atrod, la skolas nauda nosajita pahral angsta, proti 30 rubli par gadu.

Finanzministerija sagatawojotees, la „Nig. Zeitungai“ no Peterburgas sino, us leeliflahm reformahm, kas aiskemfchot neween paschu scho ministeriju, bet ari wijas winas sinā stahwofchas gubernu un aprinku eestahdes. It ihpafchi tagadejā nodofchanu fanemfchanas kahrtiba tilfchot stipri pahrgrosita un ministerija ešot isstrahdajusi schai sinā jaw pilnigus preefchlikumus, kuru pamatu-nofajijumi ešot schahdi:

1) Bes muitas-eenahlumeem wisu nodofchanu un alkizes eenehmumu pahrwaldifchana, la ari no krona atwehletu sumu isdoschana nowehlama gubernōs kameral-teefahm, kam padotas: a) aprinku un pilsehtu nodofchanu-waldeb lihds ar apgabalu nodofchanu-ustraugeem un b) gubernu un aprinku rentejas.

2) Pee kameral-teefahm eetaifamas gubernu nodofchanu-teefas un pee aprinku un pilsehtu nodofchanu waldehm atkal aprinku un pilsehtu nodofchanas-teefas, kam ja-ismelle nodofchanu fuhdsibas par neriktigu nodofchanu jeb alkizes isdalifchanu un luhgumi pehz malfafchanas-terminu pagarinafchanas jeb paradu atlaischanas.

3) Katrā aprinkā eetaifamas aprinku nodofchanu-waldeb un bes tahm wehl tahdās pilsehtās, kam wairaf par 50,000 eedshiwotaju, jeb ari zitās weetas, kur finansministerija to atrod par wajadfigu, ihpafchas nodofchanu-waldeb, kas nestahw wis ar aprinku nodofchanas-waldehm fatarā.

4) Katrs aprinkis eedalams nodofchanu apgabalōs, kur ihpafcham nodofchanu-ustraugam jagahda par to, la nodofchanas teel kahrtigi un

nosiktōs terminōs eemalfatas un krona-, landfchastes- jeb pilsehtu-nodofchanu parahdi peedsihtu.

5) Katrai gubernas nodofchanu-teefai jastahw apafsch kameral-teefas presidenta preefchneezibas un winas lozektu buhs: kameral-teefas presidenta palihgs, kameral-teefas nodatu preefchneeki, pastahwigais semneeku-leetu komisijas lozektis un gubernas aprinku un pilsehtu us to iswehletee weetneeki. Scho pehbejo iswehleschana jano-teel aprinku landfchastes un pilsehtas-weetneeku fapulzēs.

6) Gubernas nodofchanu-teefai peenahlfees sprees: a) par nodofchanu malfataju fuhdsibahm pret aprinku un pilsehtu nodofchanu-waldehm, b) par pretofchanos, ko warbuht nodofchanu-walachu preefchneeki isfajihis pret scho walachu neriktigeem spreedumeem un c) par nodofchanu paradu atlaischannu un strahpes malfafchanahm. Bes ta wehl schai teefai jagahda par pilsehtu jeb aprinku nodofchanas-apgabalu eedalifchanu, janodod, ja wajadfigs, kameral-teefas lozektu teefahm, jastahda ministerijai us atlaischannu no amata u. t. pr. preefchā.

Kameral-teesu darba-lauks teel zaur scho projektu, la redsams, eewehrojami paplaschinats, jo tagadejo alkizes-pahrwaldibu teesibas un peenahlumi noteikti par winahm peefschirameem un tadeht gan laikam pastahwofchās alkizes-pahrwaldibas tiks atzeltas, ja schis preefchlikums tiks peenemts un nahls spehka.

Odesas polizija apzeetinajusi, la „Golos“ sino, 31. augustā 5 Schihdus, kas paschulail gribejuschi laistes ar twailoni „Nachimow“ us Konstantinopoli projam, jo wina dabujusi sinat, la schee tehmini darbojotees ar wiltigu ahrsemju pasu isgatawofchanu preefch tabdeem Kreewijas Schihdu jaunekteem, lom ja-eestahjotees kara-deenestā un bes tam wehl pahrdodot jaunās meitas ipreefch Turku haremeem Konstantinopelē. Schai pehbejā sinā ari tuhlin peerahdijums bijis pee rolas, jo us ta pascha kuga atrasta tahda jaunawa, ko tee bijuschi zaur wiltigeem opolijumeem fawōs nagōs dabujuschi un nu gribejuschi nowesti us pahrdofchanas weetu. Apzeetinatee nodoti teefahm.

Dranienbanmas tuwumā lahjis faplehsis tahdu semneeku til breefmigi, la otrā deenā jaw nomiris. Bafaras weejeem, kuru jaula laika deht tur atrodahs wehl daudj, zaur to sinams usnahkujahs leeliflas isbailes.

Poltawa. Poltawas aprinka semstiba preefch tahda gada laika lika Rowalewlas tautas jeb kauschu skolā eetaifit strahdatawu, kur teel eerahdits galdeeku jeb dšchleru amats. Der paflatitees us schihis skolas augleem, par to laiku, kamehr tur amatneezibas nodata eetaifita. Kamehr preefch gada, proti preefch amatneezibas skolas atwehleschanas, minetā skolā tikai bija 30 skoleni, tomehr tagad, la „Golos“ sino, tur ešot 105 skoleni. Skoleni, tilkab skolas mahzibas la ari amatā gahjuschi brangi us preefchju. Amata strahdafchana noteelahs pehz pusdeenas stundās. Galdeeka amatā tika mahziti pagahjuschā skolas gada 24 skoleni, kas kopā 175 leetas pataifijuschi wehrtibā no wairaf neta 70 rbl. Aprinka semstiba, la dšhd, ešot nodomajuse ari pee zitahm skolahm eetaifit schahdu amatneezibas nodatu. Schahdas amatneezibas nodatas ustura imalfajot lihds 500 rubtu. Ari Rowalewlas eedshiwotaji ir to derigumu affinufchas, ko schahda amatneezibas nodata atmet un tadeht tahda wairaf ruhpias par skolas leetu, kas no tam redsams, la wini skolai dahwinajuschi 1/2 defetinās semes, kamehr wini fenaf to leedsahs darit.

Ishernigowa. Is tureenes Starodubas aprinka sino, la stary semnekeem un Schihdeem notifa kauschanahs, zaur ko it weegli wareja isjeltees leelaki nemeeri. Bet weetigais isprawniks par laimi nonahza turgū, kur kahwahs, lika 3 eewainotus Schihdus ahtri nowesti flimnig un 3 usbrujejus apzeetinat. Kad laudis tos tur mehginajuschi atfwabinat, winus noweda us tuwako meestu. Bet tomehr daschi bari isturejahs draudigi, ta la Schihdi flehdsā fawas bodes un magazinas; tadeht isprawniks raudsija apmeerinat eelarfuschus pulkus, tal newis draudedams, bet jozigi pahrrunadams wisu to leetu un usajinadams us meeru. Laudis falihgimohs, tilai jokodamees us Schihdu rehlinu un wisi meerigi pahrgahja mahjās.

Rusa. Rahdi lihdselki tur preefch apschamahs schuhpofchanas teel isleetati, to peerahda schahda ihfa sina. Semneeku draudses ar afshstamu stingribu ranga apspeest schenka jeb wihnuscha buhschannu, lai gan schenku faimneeki ar wiseem likumigeem un nelikumigeem lihdselkeem nopuhlejahs usturet fawus schenkus, bet wina puhlini israhdahs welki. Ta par peemehru Grebowskas draudses semneeki nolehmfchi, la schenki us wiseem laikeem flehdsami; kas pee brandwihna pahrdofchanas teel peekerts, tam jamakfa 60 rublu strahpes; tahda peekerta pahrdeweja laimini dabuhn malfat lihds 10 rublu strahpes, tapehz la par ne-atlauto brandwihna pahrdofchanu naw sinojuschi; turpretim tee, kas tahdu aisleegtu brandwihna pahrdofchanu usrahdijuschi, katrs dabuhn 25 rublus pateizibas algas.

Warschawa. Warschawas pilsehta ar katra gadu peenemahs leelumā; trihs gadu laikā winas eedshiwotaju skaitlis pawairojees par kahdahm 47,000 dwehselehm; winai schim brisham ir wairaf neta 380,000 eedshiwotaju. Labdarifchanas eetaifes un eestahdes winai ir 26; pilsehtas eenefchanas sneedsahs wairaf neta us 2 milioneem; ar amatneeku darbeem teel nopelniti gandrihs 18 milionu; fabrikas un tahm lihdsigahs eetaifes atmet pelnu no kahdeem 24 milioneem.

Sibirija. „Waldebās Wehstnefs“ pasneeds sinojumu par strahpes koloniju Sachalinas falā. Is schi sinojuma redsams, la kolonizacija nometchanahs us dšihwi) labi weizahs un no brandwihna schmuguleschanas neta nebija dšhdams, lihds tam laikam, kur tur stary aifsubhiteem noseedsnekeem ari tika nosubhiti pahrs Schihdu noseedsneeku preefch nometchanahs us dšihwi Sachalinas falā. Til lihds Schihdi tur nonahza, tad wiss pahrgrosijahs. Stingrateem aisleegumeem par spihiti tika fleepni eewests jeb eefchmugulets brandwihns, lopu ahdās eefchuhis, un glahse brandwihna tika pahrdota par 3 rbl. Tee aifsubhitee noseedsneeki, kad wini sawu likumigo strahpi pahrzeetuschi, la kolonisti tur nometahs us dšihwi. Schee kolonisti fahla to no krona dabuto inwentaru brandwihnā nodset, kamehr minete Schihdi nahza pee masa kapitāla. Ari pee strahpiu darbu isrihkojuma Schihdi ir stary noseedsnekeem par kawekli. Schihds, kas no katra gruhta darba bihstahs, arweenu isdara to par eefpehjamu, la wina weetā zits tahds no subhitateem par naudu usnemahs to darbu pahradat, kas Schihdam pascham bija pahradajams, kamehr Schihds, no darba strahdafchanas atfwabinajees, ar konterbandi, ihpafchi ar brandwihna schmuguleschannu nodarbojahs. Tahdā wihse atsubhiteem katra gruhti nopelnita kapeika teel is labatas iswikinata, ja pat drehbes teel par brandwihnu aisdotas un tā apdshstas.

Ahrjemes sinas.

Politikas pahrflats. Par politikas stahwo-ll, kahds tas isflatahs pehz kara beigfchanahs Egipte, kahda eewehrojama ahrjemes awise raksta ta: Kahds politikas wihrs, kas Anglu waldbibai stahw tumu, stary zitahm leetahm fala, ka Gladstona ahriga politika fawadu pahrgrossijumu peedshwojuse. Politikas notikumi Gladstona politiku eegreesufchi bijufcha Wikensilda politikas zelä, ko Gladstons fawäs runäs daudskahrt aiskhra. Egiptes kara panahkums wairak padarijis preeksch wina waldbibas stiprinafchanas, neta wifas wina runäs un wina ir atfwabinajis no Briga, kas winam fahka palikt breefmigs Jhru leetä. Schim brihscham leetahs, ka Anglija tuwafi tuwinafees Wahzjai. Tapat ari Anglija paliks draudsihä ar Franziju, bet zil ilgi ta tas buhs, tas gruzti nofakams pee Franzuschu tautas grossiga prahta. Par Egipti runajot jafaka, ka Anglija, zil drihs ween eespehdama raudsihs no Egiptes atfwabinatees, bet tomehr kahds laizinsch aisees, libds kedwa waldbiba buhs pilnigä kahrtibä, ta ka tas warehs patä nemt Egiptes waldbichanas grossus fawäs roläs. Egiptes kedwäs wifä Egiptes leetä loti teizami isturejees un laikam ir ari tas labakais un derigalais walbneeks preeksch Egiptes no wiseem faweem familijas lozefkeem. Turzijas sultans schini leetä naw teizami isturejees un tapehz ari beigäs fawu lomü nopuhdelejis. Turzijas waldbiba redsedama, ka Anglija ilgaku laikü Egipte neta nedarija, pa to stary eelaidahs ar Arabi-beju sibkäläs farunäs, lai waretu muhamedanu preeksch-rozibu Egipte weizinat. To winai wajabseja darit, lai Arabi-bejs nezeltos to reisu pret Turziju, kur zaur Arabeeschu nemeerigo prahtu tika apdraudeta Turzijas wirswaldbibas tijibas leetäs Arabijä. Turklah ari Turzija ahtraki negribeja eemaisitees ar kara-spehlu Egiptes leetäs, libds Anglija buhs eefahkuse to darit. Atmahza laik, kur Anglija usnehma karoschanu Egipte, bet Turzija arweenu wehl kawejahs, kahdus fokus spert schini sinä, laikam domadama, ka Anglija Arabi-beju til drihs nepahrspeshot, tomehr kauja pee Tel-el-Kebiras Turzijai peerabbija, ka Angli babujufchi bel Turzijas wirsroku Egipte, lai gan Turzijai tas buhtu peenahzees, tapehz ka winai ta fawamä wirswaldbiba par Egipti. Zaur Anglu kara-darbecem un panahkumeem Egipte Turzija leelu datu no fawa fwara tur saudejuse.

Turku-Greeku stribds robejchu leetä zaur meerigu falihgumu beidsees. Turzija atfalahs no faweem fenakeem prahjumeem; tilai weena robejchu weeta pee Gonizas stary Greekiju un Turziju tilfchot wehlaki wehl pahrgrossita, bet ja pahrgrossiba nebuhtu Greekiyai pa prahtam, tad wina to war atraidit.

Franzijas kara-leetu ministris generalis Wilo pee wiseem kara-pulku wadoneem laidis zirkulara rakstu, kurä teel no jauna peekodinats, ka pehz kara-deenasta nofazjumeem aisleegts wirsneekeem kaut kahdäs beedribäs un jabeedribäs par beedreem eestahtees. Kara-leetu ministris schini laikä atradis par wajadfigu, fcho aisleegumu atgahdinat.

Us Triestas pilfchias istahdi nesen nobrauja Austrijas keisars Franzis Josef ar keisareeni, kronaprinzi un kronaprinze. Scho brihdi Italeefchu nemeerneeku partija, ka leelahs, gribejuse isleetat preeksch jauna bumbu usbrukuma. Wismasakais polizija apzeetinajuse diwus jaunus zilwekus, kas kahdä weefnizä bija apmetufchees un kas weefnizäs ihpafchneekam bija islikufchees par ne-ustizameem. Kad schandarmi

pehz weefnizäs ihpafchneeka usdoschanas eenahza mineto jaunektu ishabä, tad weens no teem schahwa us schandarmu is rewolwera un otrs ismuka zaur logu. Schahwejs tika apzeetinats. Winsch israhdahs par behgli, kas isbehdhis is kara-deenasta. Wina lahde esot atradufchi diwi metamahs bumbas. Par fcho atgadijumu runajot japeemin, ka Italiä atronahs walsti nemeerneeku partija, kas tura naidigu prahtu us Austrijas keisaru un tahdä wihse winam tihlo pehz dshwibas.

Karintija un Tirolä zaur stipru leetu iszehluschees leeli pluhdi, kas leelu flahdi padarijufchi.

Egiptes kedwäs Teswils, kas schinis deenäs no Aleksandrijas dodahs us Kahiru, gribot tur eezelt teefu, kas lai teefatu Arabi-beju un wina preekritejus; bet Arabi-bejs ir schim brihscham Anglu wangineeks un tadeht ar wina til tas warehs notikt, ko Anglu waldbiba atkaus.

Italiä. Pluhdi, kas pehdejä laikä bij iszehluschees Alpju kalnu deenwidus puse Italiä un Austriä, tagad fahkufchi masinatees. Pluhdi bij iszehluschees zaur sneega krichanu un kufchanu Alpju kalnäs, kam peeweenojahs stiprs leetus.

Australija. Sidnejä, ka sino, nodedsis isstahdes namä. Zaur to notikuse flahde libds 500,000 mahzjinu sterliu (5 miljonu rubtu).

Deenwidus-Afrika. No Transwaala semes sino, ka tur esot atrasts daudf selta, it ihpafchi De-Kaap upes tuwumä. Selts tur atrodotees it prahwäs gabalds. No daudf pufehm selta razeji esot fahkufchi turp dotees.

Par kufstonscheem, kas dshwo til pat semä, juhrä, ka augstu kalnu galäs.

(Stat. Nr. 37. Belgium.)

Tatschu neween apalschjemes raktuwäs un aläs mahjo dshwi un augofchi radijumi, ari zeetä semä eelschä ir daudseem tahdeem fawa pastahwiga mahjofchana un dshwe. Lai til to peeminam, ka wisu augu, sahlu fahnes dshwo apalschjemes, ka lukainifchu pautini un kuhni miljonu miljoneem top apalschjemes isdehti, ispereti un aug, un ka pat leelakee kufstoni un swehri, kas zitadi wirs semes dshwo deenu un wajaru, bet pa seemu un nakti leen semä eelschä un tur few buhwe aläs, bedres un zitadas gulamahs weetas, ka lappas, ahpschi, lauwas u. w. jiti.

No sibdeju-lopufugas ir tas eewehrojamaiais semes-urbejs — mulis jeb mutu flaka, pee ka ari muhfu kurmi peeder. Scheem ir tahds spehls, ka tee war zaur mihkstu semä gandrihs til pat ahtri isflreet zauri ka siws zaur uhdeni. Kurmim wifa wina daba us semes raknafchanu un dshwi ta radita, ka to jaw usflatot ween tuhli par tahdu radijumu jatur. Preekschlahjas tam ir ihfas un ar plateem stipreem nageem, lai war semä labi kaut; kruschu-kauli schauri, gari un beesi, lai war semä labi eelschä speestees. Tä ir tam, kam zeksch zaur semä jataifa, wifs spehls un stiprums preekschejä datä; pakatejas datä ir teewina un wahjina un der tilai us pakawillfchanos; azis ir masinas, bet fnukis garfch un stiprs, un leels ofchanas-spehls tam ir eelschä, tapehz ka kurmim fawä tumfchajä un beesajä eelschjemes walsti wifs ar ofchanu ween wairak jafaprot. Kurma ala ir apata us katla wihsi; tai apahrt atrodahs dashadas orgas un zelini us wifahm pufehm. Winsch ir ehdeligs lops un tadeht iseet arween us laupifchanu. Schos laupifchanas-zejus tas brihscham isurbj no fawahm mahjahm us wifahm pufehm — libds 100 pehdahm garus, un pee

fcha darba pahrato semä, ko eelschä nekur newar peespeest, dsen arween pa gabaleem augfchä wirs semes un tee tad ir tee kurmju-kaut jeb zini, kas mums plawäs un dahrsös deefgan flaidri jaw pasihstami.

Gandrihs us tahdu pafchu wihsi mahjo apalschjemes Amerikas semes-pele (Spermophylus Ludovicianus), kas tur pee ta wahda prehrija-funs (klajuma-funs) pasihstams. Ir ne-isprotams, ka wina tuwumä usturahs kahda puhze (Athene ennicutaria) un nahwiga klappera-fschuhfla, newis kahdä fadraudsihä, ka ziti nepareisi domä, bet kaufchanä us nahwi un dshwibu. Dashada fadurfchanahs un kaufchanahs, par ko fche semes wirsu neta nesinam, noteel semes eelschä, kad tahdi eelschjemes jeb apalschjemes eenaidneeki fakriht lopä un pee kaufchanahs zits zitu faplofa un aprih.

Tapat rofahs un dshwo apalschjemes Deenwidus-Amerikas armadils, Labas-zeribas-raga semes-zuhla (orycteropus capensis), Australijas tambreets ornithorhynchus paradoxus) u. j. Te ari wehl japeemin muhfu pafchu semas schurtas, trufchini, murmulifchi u. w. j.

No putneem dsläs semes aläs deji un pere muhfu krauju besdeligas, Siropas ledus-putni, daudf pihlu flakas un ziti duhnu- un uhdenu-putni, no kureem te wehl waram peeminet jozigo papagaila duhluri (marmon fratercula), kas nereti trufchineem ar waru atnem mahjoklus un pee kam brihscham gadahs tahda zihnischanahs un kaufchanahs, ko til ween pee wisnik-nakeem lopeem war peeskaitit.

No amfihbijeem, kas mahjo uhdeni un faufumä, gandrihs wif fawä gada-kahrtas laikä dshwo apalschjemes jeb eelschjemes. Humboldts, flawens dabas-pehtitajs raksta, ka skatitajs warot neschehlige tapt fabaidits, kad tas ahtrümä eeraugot leelo un wareno aligatoru (krokodilu) Amerikas landäs un pampas salu-klajumäs, kur tas pehz ilgas, karstas wafaras-dufas, kad dubli zaur leetu atmihkstinati, ar fawu leelo plato muguru is semes izfahs ahträ, it ka kahds dublu-kalns. — Pee mums pa seemu pahrguf eelschjemes jeb apalschjemes semes-aläs, kirsalschi, krupji, odschi u. j.; daudsi no scheem paleel ari zauru wafaru apalschjemes. Ehrmigi mahjokli apalschjemes ir semes-krabineem (wehscheem) un ihpafchi fchaumalainajam laupitajam (birgus latro), kam aplam smeke kokas-reefä. Schis wiswairak mahjo Indijas juhrmalä, fawä apalschjemes mahjokli, ko tas ar kokas-reefä fchaumalahm ismihkstinajis jeb ispolsterejis. Tahdi semes-razaji atrodahs ari stary sirnekeem, simtkahjeneem, lukaineem u. j., ka ari stary tahrepeem un molufkeem. No pehdejeem ir kugeneekeem pasihstami — soladi un litodomi, kas ir til stipri pee urfchanas, ka tee pat zaur klints-kalneem teel zauri.

No apalschjemes dshwneekeem beidsot ihseem wahreem wehl peeminesim kahdu ari pee mums pasihstamu lappenes (fwabstina) flaku (vespa vulgaris), kas ari apalschjemes fawus mahjoklus rihlo. No schihm lappenehm tahs mahjoklus, kas seemu laimigi pahrguetufchas, steidsahs pawafarä, til ko pirnee fittee faules-siari atspihd, usmeklet derigu weetinu, kur pa wafaru nomestees. Spraiga waj schirba mihkstä semä, waj zaurums apalschjemes kurmju-kauseem, waj zitas masas ordinas ir winahm itin derigas weetas preeksch mahjoklu usmeschanas. Schos mahjoklus winas pehz fawas wajadsihas istaifa leelakus un no mihkstas sahles un lapahm isgabda mihkstus, derigus pundurus, kas fawas mahfligas eerihkofchanas dehl der gan apflaitit.

Mahjostis gandrifs isflatahs kà kahds peepuhsts puhstis, eekschà tam ir daschadi lambari un zitabas eetaifas. Gekschà, paschà widu ir mahittes lambaris un tam aplahrt ir attal lambarischi preeksch jauncem pereekteem. Pret rudeni, kad filtahs wafaras deenas beidsahs, tad paschi ispostia fawus pundurus un ari wehl ne-isperetos behrnus, laikam tapehz, lai wehlakeem wahrigajeem behrnem aufstà gaisà naw ilgi jamihst, eekam tee aiseet postà.

Wispehdigi kahdu masu brihtinu wehl nostahfimees juhras-malà. Mums jaw sinams, ka uhdens juhrà il 6 stundas zelahs un il nahlofchas 6 stundas attal friht. Zil janki ari ir scho parahdischanos nostatit un zil deriga ari ta ir daubf juhrmasneekem preeksch taika aprehfinaschanas, til toti isleelajamo ta ari ir preeksch dabas-pehtitajeem, juhras-dshwi mahzitees pasihst. Ar katru foli, lo juhra kahpi atpakat, attihstahs it patihlams flats no juhras-dshwoneeku darbibas, kas te us faufuma atstahiti. Dselten-peleki smilfschu- jeb pelu-krabiki te krafla-malà rot bedres, kuras tee, waj nu pa weenom, waj pahreem waretu dshwot. Re masaf ewehrojami ir klinkhu-krabiki, kuru pulki apdshwot flintis un almenus ap un eeksch juhras. It fewischks radijums ir eremifchu- jeb Diogenes wehstis, kas dascham zetotajom juhrmalà peesogahs pee pahrtikas tarbinas. Ziti no scheem eremifchu-wehshceem ir melni un dselteni. Juhrà tahlaki dshwot it fatigigi kopà (amfibistki) semesafelt un tuhstoschlakhi ar juhras-afeteem un gleemeescheem un tahrpeem. Juhras-mirdeschana postahw no miljonu miljoneem maseem kustoneem, kureem peeweenojahs daubf radineeku, kà ausu-un puhfshu-kwati, pee kureem pat darbu isdalischana, it kà bischu-kofà, tikuse pamanita. — Te redsam, ka juhra, jeb winas eeksheene naw wis nepeedshwota, bet ir usflatama, kà wisu organifmu ihstems mitelkis jeb pereklis.

— a — s.

Tehwa podomi dehleem.

Pasaulè ir daschadi darbi, ari tahdi, kuras tas nabagalais zilweks bes leela grubtuma war darit, fawu maifi pelnit, kad tikai usmanigi, usihtigi un taupigi dshwot, tad pasaulè daubf truhkuma nezeesch. To peerahda ari tas stahstis no Jura Schmidt!

Wezais Juris bija nabags zilweks, kuresch bija farà fawu labo kahju saudejis, un ja nu gribeja no bada nahwes isfargatees, tad wajadseja no mahjas us mahju cet, kahdu maifes kumosinu padeedelet. Winam bija trihs dehli, par kuru skolofchanu winsch zil spehdams ruhpejajs un usaudfinaja winus ar scheem wahrdeem: Luhbsat Deemu un strahdajat! — Kahdà karsà wafaras deenà fehdeja wezais Juris ar faweem trim dehleem un ehda maifi, lo winsch bij fadeedelejais. „Schni,“ tà winsch dehklus ustrunaja, „juhs efat deesgan leeli, tà ka warat paschi few maifi pelnit, bet deedelet ar wefaleem lozekteem jums taf nepeenahkabs, jo deedeelneeka maife ir ruhkta. Tu, Peter, est 14 gadus wezs, tew ir diwas wefelas azis, mekle fewim darbu. Tew, Gabriel, ir wefeli lozekli, ej un strahdà. Tu, Zeit, est 11 gadus wezs, tew ir diwas wefelas kahjas, ej un strej pehz fawas maifes!“ Us schahdeem tehwa wahrdeem dehli atteiza: „Tehws, kur gan mehse waram maifes bes deedeleschanas dabut?“ Juris atbildeja; „lai gan mums nekur mahjas, neds fawa peederiguma naw, tadeht taf pasaulè kas atgadabs, kas ziteem nepeeder un lo ziti negrib.

Es juhs mahzifchu, lo daubf tuhstoschi nesina un kad juhs zaur to naudu pelnat, tad ne-isfchlehrschat to, bet eeriketejatees tà, ka juhs katris katrà deenà peežas kapeilas peetaupat, tà tad jums katram gada beigàs buhs astonpadsmit rubli un dimdesmitpeežas kapeilas; desmit gaddes tas istaifis simtu astondesmit diwi rubli peezesmit kapeilas.“ Pehz tam weda wezais Juris fawus dehklus zaur lauku un pilfehthu un meschu, un lika wineem kaulus lasit, kuras drejmaneem pahrdewa. Tapat wini lasija wezas glahses un pahrdewa glahsneekem. Wafarà staigaja wini ar leelahm pakahm, kur bija peelasijuschki pa-eglu ogas, kumelinas, roschu lapas un wehl daschadas fahnes un puku seedus, tos apteekes pahrdodami, kur wini par teem labu naudu dabuja. Ari lopu, sirgu, zuhku un daschadu kustonu spalwas nesa fedleneekem un birstu-taifitajeem; tapat pelnus fakrahja un nonefa seepu-wabritajeem. Wilnainas un nahtnas lupatas nonefa papihra-taifitajeem, un, jo leelaka pala bija, jo wairal naudas wineem bija, jo wairal naudas wineem keschà eeradahs. Rudeni bija wini ar darbu bagatigi apranti; kur til ween lo atrada un kur nebija leegts, tur lasija wini daschadas mescha ogas; wini fakrahja leelu wairumu no daschadahm fahnehm, tapat ari no sehklahm, kà: osolu sibles, tad ari no behrseem, altschneem, wihlsnehm, gobahm u. t. pr., par kurahm wini labu naudu no sehflu andelmaneem eenehma. Tad wini fakrahja ari sehklas no kastinu kofeem, kuras dshrnawàs par milteem samala, kaut gan melderis winus isfmehta, domadams, ka wini tos preeksch usturas sagahdaja, tadeht wini par to nelo ne-istajija, bet fahnehma no gramatusehjejeem, kuri tos miltus preeksch klistera isleektaja, to peenahzigu algu. Seemà wini nodarbojajs ar flotu seeschonu un no kahrktu rihtstehm pina kurwus, jeb ari wezus islahpija un tà wehl daschadus darbus strahdaja, pee ka wezais Juris bij meisters. Tas dshwolkis, kur winsch ar faweem dehleem dshwoja, bija kà kahda krahmu-magasina, jo wini nesa no malu malahm scho un to, lo til dabuja kopà, it kà putni, kuri grib perekli taifit.

Kad nu gads bija pahrgahjis, wezais Juris tureja pahrfkatu par fawu dehlu eenahkumeem un tas istaifija par wiseem trim kopà feschdesmit un diwi rublus un 63 kapeilas. Winsch nonefa to naudu pee kahda kaufmana us augleem. Par to dehli gauschi preezajajs, jo wini nebija wehl nekad til leelu naudas sumu redsejuschki: sinams wini dshwoja gauschi taupigi un ta grubti pelnita maife wineem labi smeteja. „Ja,“ wini isfauzajs jaunu gadu fahkot, „nabaga maife ir grubta wajadsiba, sagla maife ir ruhkta, bet darbu Deews swehti!“

Au fahla attal jantri darbu, wezais Juris negahja wairs deedelet, bet aplopa mahjas buhschonu. Pehz ischetreem ruhkteem gadeem winam bija tas preeks pee kaufmana trihs simts un astondesmit astoans rublus atrast. Dehli bij nu leelaki isauguschki; wini starpà eeradahs ari daschadi stihbi un kildas. Te weens bij par masu strahdajis, tad attal otris par lehtu scho un to pahrdewis, te treschais attal kahdu glahsi alus nodsehriis: ar weenu wahrdu fakot, weenprahtiba un meers sudin suda un tikai stihbs un nemeers wairojajs. Kad nu wezais Juris to wairal newareja eeredsjet, tad winsch kahds deenà us faweem dehleem fazija: Es redsu, ka juhs ilgati newarat kopà dshwot, tadeht nemat katris feschdesmit rublus un ejat katris par fewi pasaulè fewim usturu gabdat. Ta pah-

reja nauda lai paleef pee kaufmana preefsh nahlamahm wajadsibahm.“

Au bija wineem jafschkibras. Peteris gabja pret rihteem, Gabriels us wafara pusi un Zeit us Deenwideem.

Algu laiku wezais Juris no faweem dehleem nekahdu sinu nedabuja; to naudu pee kaufmana winsch ne-aistika, bet gabja attal no mahja us mahju deedeledams un winam tika ari ar lahprahtiba dots. Pehdigi winsch newareja wair no wezuma un flimibas cet; sehchlstidigi zilwehdewa winam dahwanas. Tas pagastis, kur winsch 24 gadus bij dshwojis, wina wairs ilgati newustureja, bet bes sehchlastibas to atraidija, biddamees, ka winsch teem par nastu un grubtuma nekriht. „Es nesinu, us kureenu lai es greeschos,“ wezais Juris isfauzajs, „par nastu u welnam negribu buht.“ Winsch rasktija kaufmanam, lai winam 180 rublus no ta kapitale fuhka, jo winsch esot wezs un sibwaks winsch kuresch no faweem behrneem nesa wairs nesina. „Juhs efat deesgan bagati,“ kaufmanis rasktija, „jo juhs naudas suma istaifa pahrat par 1200 rubleem, schè nosuhthu tos 180 rublus.“ Schè naudas suma padarija wiseem teem, kuri wira Juri pasina, leelu brihnumu. Wezais Juris nebija par teem 180 rubleem preezigs, winsch wehlejajs mihtaki mirt, lai waretu ar faweem dehleem fatiktees, kuras winsch par miruschceem fawàs domàs tureja. „Es mirschu weens patis,“ tà winsch isfauzajs, „un pee manas nahwes gultas nesahwehs neweens ar lihdsheetibu u manas azis netaps no maneem mihtoteem behrneem aifspeestas. Kaut es taf wiemasaf to maso Zeitu buhtu pee fewis paturejis!“ Winsch wis til driht nemira, bet atwefelotajhs un wehl dshwoja.

Kahdà jankà swehtdeenas wafarà fehdeja wezais Juris lihds ar ziteem semneekem apafsch seedofchas leepas. Te us reisi kà wehra karees ar sulaini pee sirgeem lepnà usflata ar fudraba treschem un prafa: „Waj te nedshwot Juris Schmidt?“ Semneeki brihndamees atteiz: „tur winsch fehde apafsch ta kupla kofa.“ Sulainis greesa sirgu aplahrt un aifjahja pilnòs lehtschòs. Semneeki stehdsahs to wezam Jurim postahlit, lo bija redsejuschki. Te wini eeranga diwas koreetes, kuras pee Jura dshwolkta apstahjajs, il kurahm islahpa trihs kungi un diwas dahmas lepni gehrbuschees un krita wezam Jurim ap kaktu, kuresch nesinaja, kas ar wina tagad no teef. Tas pirmais fazija: „Es esmu tawò dehls Peteris un togad esmu kaufmanis Warschawà un schi ir mana feewa.“

Pehz tam otrais teiza: „Es esmu tawò dehls Gabriels un schi ir mana feewa un lihds schim esmu ar labibas-andeli nodarbojees.“ Pehdigi tas treschais usfahka runu un fazija: „Es esmu tawò dehls Zeits un nahku no Miht-Indijas, kur es trihs reijas ar daschadahm mantahm zeloju. Zaur laikrafsteem dabuju fawu braktu dshwolkus finat un esmu Warschawàs kahdu gruntegabalu pirzis, tagad nahzam mehse un gibam tewi lihdsremt un tewi tawàs wezuma deenàs aplopt.“ „Ja,“ wini isfauzajs, „tew wajaga pee mums dshwot, jo tu tikai est muhsu laimes parahdneeks! Ja tu muhs nebuhtu mahzijas, fuhnas, kaulus, lupatas u. t. pr. lasit, tad mehse wehl tagad buhtu nabagi jauneki, mehse efam tawus wahrdu arween preeksch azim un prahta turejuschki. „Nabaga maife ir grubta wajadsiba, sagla maife ir ruhkta, bet Deews swehti darbu.“ Tà tee godigege dehli runaja un nehma fawu wezu klibu tehwu un lika to naudu, kura pee kaufmana bija, pagastia lahde preeksch

bahrineem un atraitnehm un dšihwoja preezigi un laimigi.

Lee, kas tur aplahrt stahweja, un kas šho dširdeja, newareja faprašt, labda wišē tas ir nahjē, bet zeem lasitaji gan labaki warehs faprašt, kà Juris un fawi dehli pee fchahdas laimes tiluſchi un warat bagatibas pilnu mahzibu no wineem fmeltees.

Sihki notikumi is Rigas.

Islilts behrns. 4. septembri, kà „Rig. Ztgai“ raksta, Mas-Zumprawmuifchas Pilpu mahjas ratōs atrada isliktu nedekas 3 wezu meiteni. Pee behrna atradahs sħmite, ka behrus wehl nekristits; ari maštei zaur to us pehdahm.

Islilts behrns. Bagahufchā zetortdeenā, ap plst. 9 wakarā, pee Dukumas dšelszeta farga buhdas Nr. 1 atrada isliktu jaunpeedšimufschu behrnu. Dšelszeta farga feewa N. Knufchla behrninu nem audšinaschanā.

(Atrasts lihkiš.) 13. septembri Daugawā atrada jaunpeedšimufschu behrna lihki, kas tita nodots glahbtawai. Behz ta mahtes teel melleks.

(Nelaimes atgadijums.) 10. septembri plst. 7 wakarā kahdai laiwai, kur eefschā sehdeja 8 dambja strahdneeki, nelaimigi atgadijāhs par tuwu peenahkt damfluga „Pilot wifneem, zaur ko wina apgahfahs un lihds tam ari zilweki, kas laiwā sehdeja, uhdeni eekrita. Sep-tineem strahdneekem isdewahs fawu dšihwibu iſglahbt, turpreti astotais fawu dšihwibu wilnōs beidsa. Wajadšiga ismelleſchana eefab'ta.

(Sahdšiba.) Peterburgas Uhr-Rigā leelā Alefšandera-eelā Nr. 104 dšihwojofcham, pee

Zelgawas peerakšitam Šchihdam Bernhardam Oberlender winu peektdeenu ap pulstien 8 wakarā, lamehr winfch Šchihdu basnizā fwehtija gazo nakti, is wina aifšlehgtā dšihwofla iſfogti 370 rubl. ſkaidrā naudā, kà ari ſelta un ſudraba leetas wehrtibā no kahdeem 300 rubl. Re-ustizibas domas greefahs us kahdu bijufcho matrofi M. M., kas atronahs ismelleſchanā.

(Kabatū jeb ſeſchas ſagli.) Diwi jaw paſištami ſeſchas ſagli, kà „Rig. Ztg.“ dširdejuſe, ir otrudeen us turgus plafcha peekterti, kad wini kundſehm, kas pee kahdeem rateem ſahwedamas, ar eepirſchanu nodarbojāhs, is paleto labatahm gribeja iſwiłkt naudas mafus. Šcho atgadijumu paſtaštot ja-atgahdina, lai kundſes, us turgu eedamas fawas wajadšibas eepirktees, fargatos no ſeſchas ſagleem.

(Nołerti blehſchi.) 13. septembri Mas-Zumprawweefchu pagasta preekſchneekem isdewees fałert Pluhmu frogā trihs noſeedsneekus, kas Bonewefchas aprinki nakti no 10. us 11. septembrim iſdarijuſchi eelaufchanahs ſahdšibu; ari ſagtahm leetas tur atradahs. Beſ ſagtahm leetahm pee wineem ari atrada brekſtiangu.

Nupat tita gatawa un ir dabujama
Widſemes weza un jouna

Laifa = grahmata

us 1883. gadu

un malſa ne-eſeeta 5 rbl par ſimtu.

Laifa grahmata ir ar bildehm puſchłota un pa-
fneeds jauku ſahſtu, dšeesminas, ſahſtinus, jozi-
nus lihds ar plafchu peeliſumu „ſeła-rahditajs.“
Ernst Plates.

Deewa-kalpoſchana Rig. basnij.

Šwehteen, 19. septembri.

Jehlaba basnizā:	Sprekibis pulstien	10 mahj.	Koſt.
			12 igoun. Zind.
Petera basnizā:	"	10 mahj.	Littens.
Domes basnizā:	"	10 mahj.	Werbatus.
Jahnu basnizā:	"	9 l. m.	Weyrtch.
		2 l. m.	Walter.
Gertrudes basnizā:	"	10 l. m.	Hiloe.
Jeſus basnizā:	"	10 w. m.	Halen.
		2 l. m.	Bergmann.
Mahrtinu basnizā:	"	10 w.	Kahlbrandt.

Naudas-papihru jena.

Rigā, 16. septembri 1882.

Papihri	praſija.	malſaja.
Rusimprials gabalā	8,22 r.	8,20 r.
5 proz. bankiletu 1. iſlaid.	95	94 1/2
5 " 4. " "	90 1/2	90 1/2
5 proz. inſkripi. 5. aiſn.	—	91 1/2
5 " preſmiju biletes 1. emiſ.	213 1/2	212 1/2
5 " " 2. " "	207 1/2	206 1/2
5 " konf. 1871. g. aiſn.	—	129 1/2
Peterb. 5 proz. pilſf. oblig.	87 1/2	87 1/2
Kreewn ſem kred. 5 1/2. lihu-ſiħm.	128 1/2	128 1/2
Šcharlowas ſemſt. 6 proz. lihu-ſiħm.	—	94 1/2
Rigas kom. bank. ał.	250	—
Deel. Kreew. dšelfſj. ał.	265	264 1/2
Din. Wit. dšelfſj. ał.	160	—
Warsch. Teresb. dšelfſj. ał.	131	—
Dreles-Wit. dšelfſj. ał.	—	170 1/2
Rib.-Bolog. dšelfſj. ał.	69	68 1/2
Rig.-Din. dšelfſj. ał.	144	—

Lihds 16. septembrim atrahufſchi 1999 lugi; aiſgabł. 1993 lugi.

Atbildofchais redaktors: Ernst Plates.

Studijumi.

G. Schönfeldta
tebrauda- un ſihku-prekſchu pahrdotawa
leelumā
leelajā Sinder-eelā Nr. 12,
peedahwā is fawa leelā krahjuma wiſadus amatneeku-rihtus galdneekem, (diſchlereem), dreimaneeem, žimermaneeem, bilſchu-žirtelem, atlehdſneekem, kalejeem, ſkoderereem un karpneekem no paſištama loti teizama tabuma, tad wehl jaunus, ſeſtu- un pelu-ſlasdus, galda- un ſabatās-naſchus, meikłora un jaunſudraba ehdamas- un tehſkarotes par paſištami lehtahm ženahm.

G. Hanjēna
kaſchoku- un kaſchoku-prekſchu-pahrdotawa
Nr. 9, Gełſch-Rigā Jaun-eelā Nr. 9,
peedahwā kungu- un dahmu-kaſchokus, wiſleelatais muſu, krahgu, ſoa, baretu krah-
tums wiſas abdu ſortēs.
Beſajes preekſch dahmu-mantelem turu paſtabwigi krahjumā.
Wiſas kaſchoku-drahnas top ſataſitās.

Theodor Ed. Puchlan'a
Straſdu-muiſchā, Rigas kolwilnas maunfakturas
nogulditawa
masajā Zuhku-eelā Nr. 1,
tura uſ lehgera un peedahwā:
adamas-dšijas 4 pawedeeneem, balinatas un nebalinatas,
" " 6 " " wiſadās krahfās,
" " 4 " " wigonjas, weentrakhfainas un lahſfainas,
" " 3 " " ſilibaltas un ſarlani-baltas,
2-pawedeenu auſchamas-dšijas, nebalinatas, balinatas un krahfotas,
" ſchujamas-dšijas ſamolifchōs, balinatas un melnas,
daktis-dšijas, 2 un 5 pawedeeneem un lihmetu wati,
gatawas kungu-ſekes no wigonjas, weentrakhfainas un muſturetās.
Pagatawo pehz mehra:
ſekes un kapeſes no deedſineem un balinatas kolwilnas; kà ari no
wigonjas, krahfotas un muſturotas.
Trifotafchas: kungu apakſhibiſas un jakas. 2

A. Th. Thieſſa
Anglu **magasine,**
wiswezakais
tebrauda- un dšelfſsprekſchu - krahjums Rigā,
dibinats 1810,
Rigā, Kalku- un Walles-eelu ſtuhri Rigā,
peedahwā
glahſneeku dimantus,
kaſ ir koti aſi un luri ſiħlu lihds 10 milimeteru beesuma pahrgreeſch, ar
apgalwoſchanas ſihmes iſdoſchanu par latru eſemplaru,
drahſchu = pinumus un zinkbleka ſeetus
wiſōs leetajamōs numurōs un platumōs, koti leelā iſwehlē.
Wiſus amatneeku-rihtus
diſchlereem, atlehdſneekem, kalejeem, muzeneekem, karpnee-
feem u. t. pr. u. t. pr.
Wiſus materialus
preekſch laukſaimneežibas buhwju un darbnitſchu eerihkofchanas.
Muſikalifki instrumenti, rewolweri un piſtoles.
Behſim un apgabalam
zaur ſcho padewigi ſinoju, ka es tagad pahrdodu gairiſi degoſchu petroleju 12 lap. ſtopu un muzahm pudu pa 1 rbl. 90 lap., kà ari wajadšigahs pudeles 10-12 ſtopu leetas, ſumtu-papi pa fabrilas ženahm, Šleſſjas tankahs ſiħes pa 180 lap. pudu, tabaku pa 6 un 9 lap. mahz.
Aug. Kuelpe, Behſis,
pretim weefnijai „Deutſches Haus.“
Školahm.
Šhampanjes-krihtis dabujams pee Wiluma Wettericha, pee Petera basnijas. 1
Lumuſchi meiroſchos pehraja gada
lapu-tabaku
pahrdod pa 18 rubl. ſudr. (aſtonpadſmit) bir-
kawu Karl Rewermann u. beedra 2
petroleja pahrdotawā pee Jauneeem wahreem.

Rā faberinafūšēes staabads preefchā ra-
deem, draugem un pašfīstameem
Schulzu Annete.
Strafdinu Jahnis.
Dsolneekē. Raugurds.

Mana paštes-adsere ir ihstī schabda:
Karl Bertram — Rīgā.
Bertrama Kahrlls.

Es tagad dšihwoju
Sinder-eelā Nr. 17.
Adwofats **J. Cimberg.** 3

Ekamineerets skolotajs
war palihga weetu dabut Littenes walsts skolā,
Gulbenes draudfē. 1

Pamatija mahjida flaweeru
spehleschana
top pašneegta uš Kormanow dambja Nr. 18,
no plst. 12—2.

Pakrubšču trubkuma-losnas teel taifstas
ar federu un gumiju, kas pakrubti un muguru,
tura fahpiga-ir, fatur, la lehzeti un pakrub-
šču schowofums, lai gan ari ilgus gabus
buhtu publejees, ihfā laikā atstahj, ebdēens
fmele, spēhls rodahs un weillis paleel, ir da-
bujamas par 2 1/2 r., mafas mehrs lehtati, tā ari
bruku-losnas pehz illatra mehra, **Cetfch-Rīgā**
leelajā **Kaleju-eelā Nr. 5**, 1 tr. aug. Zaur
zitu list nemt wibus mehru un adsere lihdsdot.
1 puhraw. leels

gruntsgabals
ar wahu un dahru ir par 3000 rbl. pahrd-
dams **Grahwu-muifchā** mafā **Lehger-eelā Nr. 39**,
pretim lopu-patweifmei.

J. Holländer,
Kalku-eelā Nr. 17, pa 1 trepi augšchā,
peedahwā fawu leelo
dahmu-paletu

trahsumu pehz jaunafahs modes taifstas,
dubultstosa paletos
taifnu greefumu no 8 rbl. fahlot,
dubultstosa paletos
pehz taljas greefuma no 10 rbl. fahlot,
wateretns ripfa-paletos
uš boja odiri no 14 rbl. fahlot.

Schnu un meiteņu paletos
preefch wozuma no 3—16 gadeem pa wifahm
zenahm.
Wifadus pašteļejumās isdaru 8 stundu laikā.

Pahrdodama
aifzeloščanas deht jaw ilgus gabus pašahwo-
fcha **material-bode**, las atrodahs loti labā
weetā, lihds ar inventaru un fundehm sem
labeem nolihgumeem. Klahrtas sinas Peterb.
ahrpilf. **Palihga-eelā (Hilfsstr.) Nr. 2**, fehtā
pa labi, 1 tr. augšchā, netahlu no leelā pumpja
pee **W. Schneebaha.**

Kahds ihpafchums,
10 werstes no Rīgās, uš Peterb. schofejas, ar
26 puhraw. aramas-femes, 24 puhraw. plawu,
5 puhraw. ganibu, 235 puhraw. mefcha, ar
wajadfigahm dšihwojamahm un faimneezibas
ehlahm apgahdats, ir no brihwās rofas par
peenemigu zenu pahrdodams. Luwalas sinas
Grawenheide pee Juglas efara, Rīgās tuwumā,
pee tagadejā ihpafchneela. Adsere webstulehm:
Herrn G. Stöjinger, pr. Adr. G. Steinberg,
Rīga, Stadt II. Sandstr. Nr. 9, 1

„Bellevue-weefniza“ Rīgā.

Šcho fawu weefnizu, las atronahs no 25. augusta fch. g. fahlot **Tronamantinea**
bulwari Nr. 33, manā pašcha namā, netahlu no Rīgās-Dinburgas bahmufcha un turā a-
ronahs lahdi 60 dšihwojami lambari no 50 kap. fahlot, esmu dandf leelaku un grefnati e-
taifstis, pee lam augsti zeeniņu publiku luhdsu, lai man to jaw ilgus gabus preefchirto ufi-
zibu ari fchāi jaunajā weetā ufturetu.

Ar augstzeeniņu
J. Berkholtz,
weefnizas ihpafchneels.

Mana kalendera pirzejeem daru ar fcho sinamu, la manš **Latweefchu kalenders**

ar bildem preefch **1883 g.**
oktohra mehnefi tiks gataws.

Cewehrojamaifais kalendera faturš bus keifara
Aleksandra I.

Latweefchu tautas dšimtkufchanas nozehleja un Europas aifwabinataja no
Napoleona I. juhga, kojcha bilde ar nopeetnu wehsturi pahr wina darbeem
un waldfchānu,

Jelgawas pils un Zehsu pils drupu
glihtas bildes ar apraksteem,

Cebuhweefcha meita, ar bildem puščlots stahsts no Amerikas dšihwoes,
las muhs eepafihstina ar turenēs buščhanam,

Ahlinga kungs, stahsts no muhsu Baltijas zeetajeem senlaiteem.
E. Sieglack.

Rīgās hipoteku beedriba.

Uš 1. septembri noteiktā kahrtigā general-fapulzē nebij beedri atuah-
kufchi pilnā stailtā, tā la fapulzi newareja noturet, tadeht top beedribas
lozefki zaur fcho lubgti, lai atnahlu pehz statuteem noturamā

kahrtigā general-sapulzē

pirundeem, 20. septembri fch. g., plst. 7 wakarā, **Sw. Jahn**
gildes augfchējā fahle, bet eepreefch ir ja-ifnem eelaischanas-fih-
mes uš fcho fapulzi beedribas tantori, kas top isdotas if deenas darba stun-
dās no plst. 10 lihds 2 p. p.

Turklah top uš to norahdits, la pehz statutu § 31 nofazijuma fchi
otra general-fapulze bes atnahkufcho beedribas lozefku daudsuma eewehro-
fchanas fawas darifchanas nospreedihš.

- Deenas-kahrtiba:**
- 1) Rewifijas-komifijas sfnojums,
 - 2) budščets preefch 1883. gada,
 - 3) rezervas-fapitala peemafas nofazijums preefch 1883. gada,
 - 4) preefchlitums, fihmejotees uš general-fapulzes protokolu aplsezibu,
 - 4) 6 rewifijas-komifijas lozefku un 2 direkfijas weetneeku wehleschana.
- Direkfija.**

A. Danzigera

Rīgās damf-pehrwetawa, drukatawa un femifka
maifgafchanas-eetaife.

Wifas pašchu-antfas drahnas jeb ari bodes-drahnas teel wiojannafas trah-
fās ihstī pehrwetos, la mafgajot nenoplucht, un opreteeretas.

Wina, fowehrpita un nefowehrpita, teel pa wiolehtalahm zenahm pehrwet-
bes la ta fawelstos jeb fapinkatos; ja wehlahs, ari teel fchaterretas no ihstī gaischa lihdi
tumscham.

Aleites, galdanti, apleekamee lakati jeb **opafschwahreli** teel pehrweti un ar
wiojannafahs modes mustureem apdrutati itlas ar elas-pehrwi tā ari uhdens-pehimi.

Preefch preefchanas, degadeerefchanas, welfchanas un uflahfchanas teel drahnas pe-
nemtas un lehti un ahtri isdaritas.

Tad wehl teel wifas un **fatra forte kungu- un dahwu-drehbes femifki mafga-
tas**, pee lam nebs pehrwe, nebs ari fafona nepahrmains, **jo netas neteef mafgats ar
se epehm jeb uhdeni.**

Audeklio teel balnats un preefets pa lehtahm zenahm.

Deenemfchanas-weetas:
Rīgā: **eefchpilfchējā:** Stahrnu-eelā Nr. 2, pretim mafsem fahrneem (juhdsu fcho adsere
eewehrot, jo ipat blatus atrodahs tahds pat weikalē).
Peterb. ahripilfchējā: Kalku-eelā Nr. 18, Martinfona namā,
leelajā **Aleksandra-eelā Nr. 13**,
fabrifā, **Meera-eelā 14a**, netahlu no leelā pumpja.
Schfio: pee feena-tirgus, Hugo Peterfona namā.

Schujamas - mafchinas,
foiwās: (Singer-) un fehreja: (Wheeler un Wilson-) sistems,
preefch strahdashanas ar rofu un paminahm, loti glihtas un
isrihtotas ar wifahm par teefcham **Derign** atfihthahm wio-
jannafahm pahrlabofchānahm if flawenas afziju be-
dribas, zitt. **Friſter un Roſsmann** schujamo-
mafchinu fabrifas, tā ari wifus schujamo-mafchinu leelus pee-
derumus, schujamas dšijas u. t. pr. pahrdod

J. W. Grammann,
Behwer-eelas un Teatra-bulwara stuhri, h. Minus namā.
Ge-eefchana no Behwer-eelas pufes.

Schujamo-mafchinu zena ir wifai lehta un pašahw no tikai 25 rubl. lihds 65 rubl. gabalā,
riftebamahs pehz wihu sistemas, leeluma un glihtuma. Par schujamo-mafchinu ihstēnibu, Preet-
numu un wioleelako darba spēhju top apgalwots. — **Schuhfchānu** ar mafchinu mahja
bes mafkas.

Mafchinu adatas, ipolifchu dšijas, wiofmalakaka schujamo-mafchinu eta.

Bleka - frahjus
wifaddē leelumds, tā ari pee tahm peederofchah
leektas jeb **Auhru-truhbas** un **fahibberus**
pahrdod lehti klempneru weikalā pee
S. Hochberg,
Nr 8, leelajā **Rehni-eelā Nr. 8.** 1

Jauna mahja
10 werstes no Rīgās uš **Baufkas** leeljeja, ar
luhti, 2 pagrabeem, wabguff, riju, pirti u. t.
pr. un 12 puhraw. labi eestrahdatu femi ir
fawadu emeslu deht pahrdodama. Japetei-
zahs **Kengeragā**, netahlu no enturneeku fjan-
zijas pee **Petera Dfelfofaln.**

Tronamantinea bulwari Nr. 21,
pagraba-dšihwoflis
no 2 iftabahm, derigs preefch mafes jeb angtu
bodes ar wajadfigeem peederumeem ir tuhstī ih-
ihrejams par 240 rbl. par gadu. 3

Jonatana beedriba.
Swehtdeen, 19. septembri 1882:
Balle.
Sahlums plst. 7 wakarā, beigās plst. 2
rihtā; nama ruhmes tiks flehtas plst. 3 rihtā.
Ge-eefchana: beedru kungeem 40 kap., kum-
bfehū 30 kap., weefu kungeem 60 l., kumbfehū
40 kap.
Kahrtibas komifija.